

17.12.2018

SUOMALAIS- JA ULKOMAALAISTAUSTAISEN VÄESTÖN PÄÄASIAL- LINEN TOIMINTA VANTAALLA 2000–2016

Tässä tilastokatsauksessa tarkastellaan Vantaan väestön pääasiallista toimintaa henkilön syntyperän mukaan. Väestö on jaettu suomalais- ja ulkomaalaistaustaisiin ja katsauksessa käsitellään molempien ryhmien työllisyyttä, työttömyyttä ja ammattijakaumaa. Tilastomääritelmät syntyperälle ja muille käsitteille löytyvät katsauksen lopusta.

Taulukko 1. Vantaan väestö henkilön syntyperän mukaan vuosina 2000, 2010 ja 2016 (31.12.)

	2000	2010	2016	muutos (lkm) 2000–16	muutos (%) 2000–16
Väestö yhteensä	178 471	200 055	219 341	40 870	22,9
Suomalaistaustaiset	170 351	179 498	182 095	11 744	6,9
Ulkomaalaistaustaiset	8 120	20 557	37 246	29 126	358,7

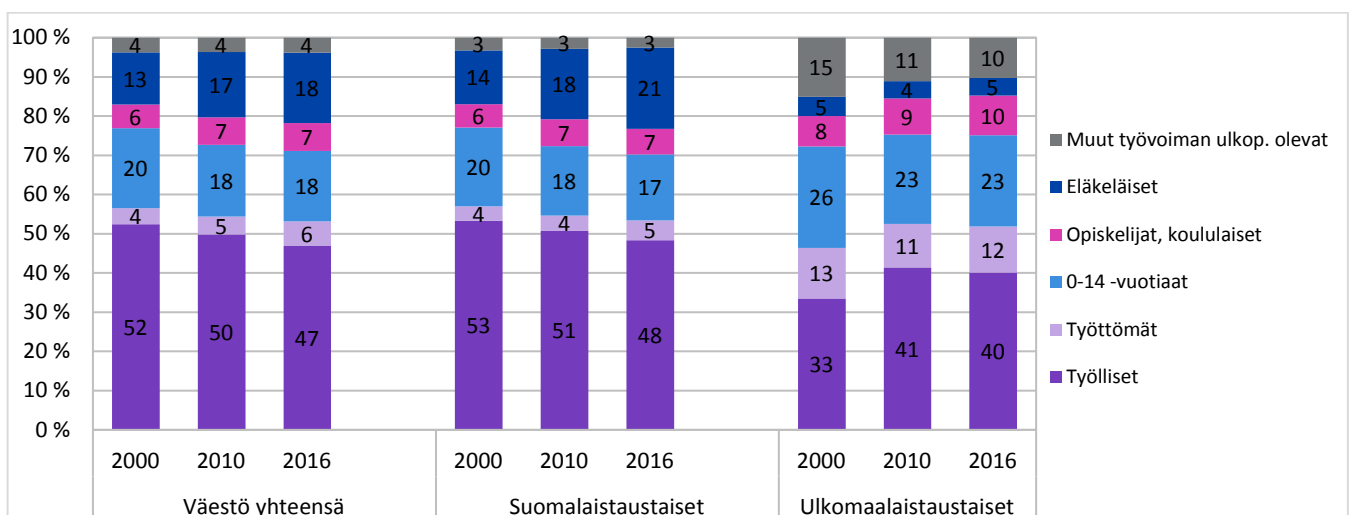
Vuoden 2016 lopussa Vantaan väestöstä 83 prosenttia oli syntyperältään suomalaistaustaisia ja 17 prosenttia ulkomaalais- taustaisia. Ulkomaalaistaustaisista joka viides oli syntynyt Suomessa. Vuodesta 2000 vuoteen 2016 Vantaan väestö kasvoi 40 900 henkilöllä, joista 29 prosenttia oli suomalaistaustaisia ja loput 71 prosenttia ulkomaalaistaustaisia. (Taulukko 1)

Työllisten kasvu on ollut pelkästään ulkomaalaistaustaisten varassa

Vantaan suomalais- ja ulkomaalaistaustaisen väestön pääasiallisessa toiminnassa oli jonkin verran eroa vuonna 2016 (ku- vio 1). Suomalaistaustaisissa oli enemmän työllisiä ja eläkeläisiä, kun taas ulkomaalaistaustaisissa oli enemmän työttömiä, alle 15-vuotiaita ja muita työvoiman ulkopuolella olevia. Verrattuna vuoteen 2000, suomalaistaustaisilla työllisten osuus on laskenut 53 prosentista 48 prosenttiin ja eläkeläisten osuus kasvanut 14 prosentista 21 prosenttiin. Ulkomaalaistaustai- silla näkyvin muutos liittyi työssäkäynnin lisääntymiseen, sillä vuonna 2000 työllisten osuus oli selvästi pienempi (33 %) kuin vuonna 2016 (40 %).

Työllisyydessä tapahtuneet muutokset näkyvät selvästi myös määrällisessä tarkastelussa. Suomalaistaustaisten työllisten määrä on vähentynyt lähes 2 900 henkilöllä vuodesta 2000 vuoteen 2016, kun ulkomaalaistaustaisten työllisten määrä on samassa ajassa lähes viisinkertaistunut (+12 214).

Kuvio 1. Suomalais- ja ulkomaalaistaustainen väestö pääasiallisen toiminnan mukaan Vantaalla 2000, 2010 ja 2016 (31.12)

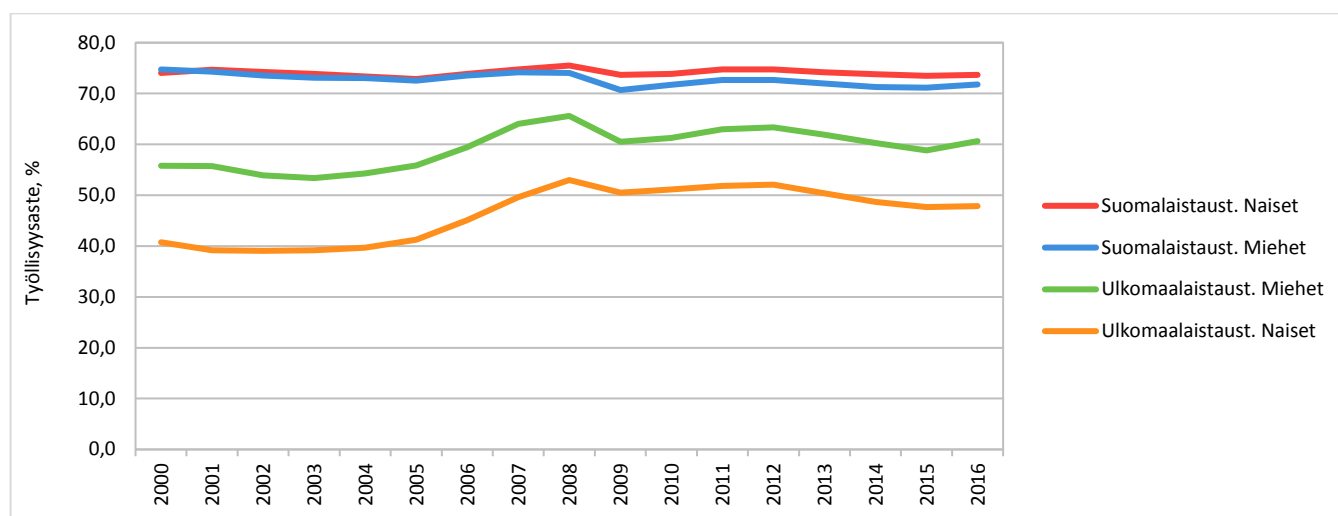

Alhaisin työllisyysaste oli ulkomaalaistaustaisilla naisilla

Työllisyysaste vaihtelee selvästi henkilön syntyperän mukaan. Suomalaistaustaisten, 15–64-vuotiaiden, vantaalaisten työllisyysaste on vaihdellut 72 ja 75 välillä vuosina 2000–2016, ollen 72,7 prosenttia vuonna 2016. Ulkomaalaistaustaisten työllisyysaste on koko ajan ollut selvästi alhaisempi ja se on samalla ajanjaksolla vaihdellut 46 prosentista 59 prosenttiin, ollen 54,5 prosenttia vuonna 2016. Ero oli pienimmillään vuonna 2008, jolloin ulkomaalaistaustaisten työllisyysaste oli 15 prosenttiyksikköä pienempi kuin suomalaistaustaisilla.

Suomalaistaustaisten naisten ja miesten työllisyysasteissa ei ollut suuria eroja vuosina 2000–2016, kun taas ulkomaalaistaustaisten naisten työllisyysaste on koko ajan ollut selvästi alhaisempi kuin miehillä (kuvio 2). Liitetaulukosta 1. löytyy tarkat luvut suomalais- ja ulkomaalaistaustaisten työllisyysasteista vuosina 2000–2016.

Kuvio 2. 15–64-vuotiaan suomalais- ja ulkomaalaistaustaisen väestön työllisyysaste Vantaalla sukupuolen mukaan vuosina 2000–2016 (31.12.)

Ulkomaalaistaustaisilla naisilla työttömyys oli yleisempää kuin miehillä, suomalaistaustaisilla päinvastoin

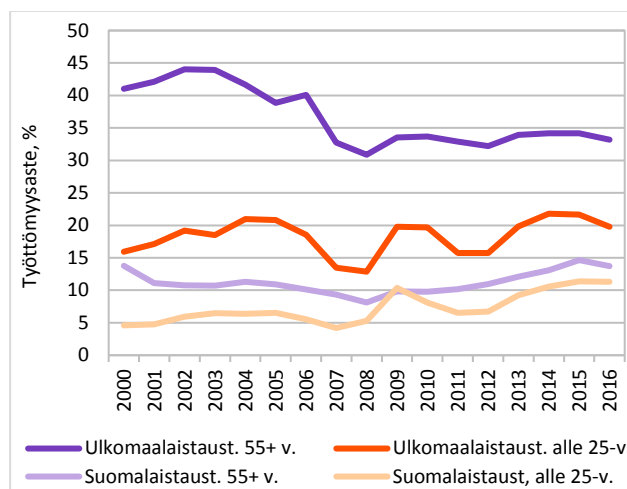
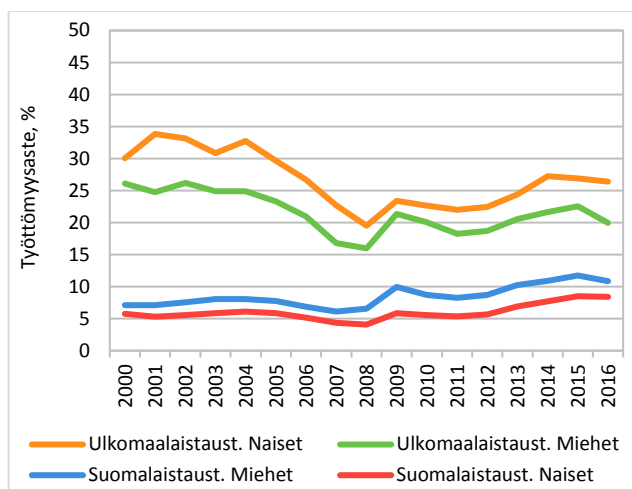
Vuodesta 2000 vuoteen 2016 suomalais- ja ulkomaalaistaustaisten työttömyysasteet olivat Vantaalla alhaisimmillaan aikajakson puolivälissä, sukupuolesta riippumatta (kuvio 3). Korkeimmillaan työttömyysaste oli suomalaistaustaisilla miehillä ja naisilla vuonna 2015, kun ulkomaalaistaustaisilla se oli 2000-luvun alkupuolella. Ulkomaalaistaustaisten työttömyysaste ei siis ole suomalaistaustaisten tapaan kasvanut, vaan alentunut 2000-luvun alkuun verrattuna.

Vaikka ulkomaalaistaustaisten työttömyysaste on laskenut, oli se vuoden 2016 lopussa 22,8 prosenttia eli lähes 2,5-kertainen verrattuna suomalaistaustaisiin (9,6 %). Naisilla ero oli huomattavasti suurempi kuin miehillä, sillä ulkomaalaistaustaisilla naisilla työttömyys oli yleisempää kuin miehillä, kun suomalaistaustaisilla oli päinvastoin (kuvio 3).

Ulkomaalaistaustaisten työttömyys oli kaikissa ikäryhmissä selvästi korkeampaa kuin suomalaistaustaisilla. Syntyperästä riippumatta työttömyys koetteli eniten vanhempaa väestöä, 55 vuotta täyttäneitä (kuvio 4). Ulkomaalaistaustaisista peräti joka kolmas tämän ikäryhmän työvoimaan kuuluvista oli työttömänä, kun suomalaistaustaisista oli joka seitsemäs. Nuorisotyöttömyydessä oli myös suuret erot: alle 25-vuotiaista suomalaistaustaisista noin joka kymmenes työvoimaan kuuluva oli työttömänä, kun ulkomaalaistaustaisista oli joka viides (kuvio 4).

Suomalaistaustaisilla miehillä työttömyys oli kaikissa ikäryhmissä suurempaa kuin naisilla. Ulkomaalaistaustaisilla asetelma oli päinvastainen, paitsi alle 25-vuotiaissa, joissa naisia oli vähemmän työttömänä kuin miehiä. Tarkkoja lukuja vantaalaisten työttömyydestä vuosina 2000–2016 on koottu liitetaulukoon 1.

Kuviot 3–4. 15–64-vuotiaan suomalais- ja ulkomaalaistaustaisen väestön työttömyysasteet Vantaalla vuosina 2000–2016 (31.12.): kuviot erikseen sukupuolen ja iän mukaan

Majoitus- ja ravitsemistoiminnan alalla työskentelevistä miehistä 44 prosenttia oli ulkomaalaistaustaisia

Vantaalla asuvat suomalais- ja ulkomaalaistaustaiset työllistyivät hieman eri aloille (taulukko 2). Vuonna 2015 suomalais- taustaisten yleisimmät toimialat olivat tukku- ja vähittäiskauppa sekä terveys- ja sosiaalipalvelut, joissa työskenteli 14–16 prosenttia kaikista työllisistä. Kolmanneksi suurin työllistäjä oli kuljetuksen ja varastoinnin toimiala (9 %). Ulkomaalaistaustaisista peräti 22 prosenttia työskenteli hallinto- ja tukipalvelutoiminnan toimialalla, jonka jälkeen yleisimmät toimialat olivat rakentaminen (14 %) sekä tukku- ja vähittäiskauppa (11 %). Suomalaistaustaisilla työllisten määrä on vuodesta 2007 vuoteen 2015 lisääntynyt ainoastaan hallinto- ja tukipalvelutoiminnoissa (+7 %), terveys- ja sosiaalipalveluissa (+5 %) sekä pienellä taiteen, viihteen ja virkistysalalla (+10 %). Ulkomaalaistaustaisilla työllisten määrä on selvästi kasvanut kaikilla toimialoilla, eniten rakentamisessa (+282 %).

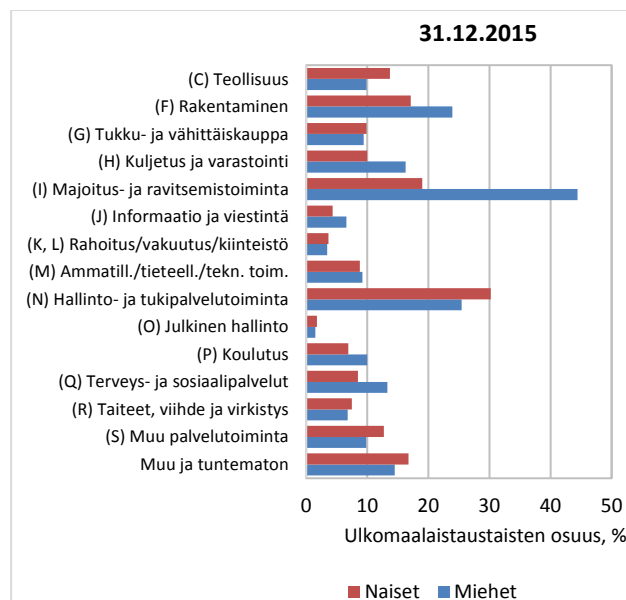
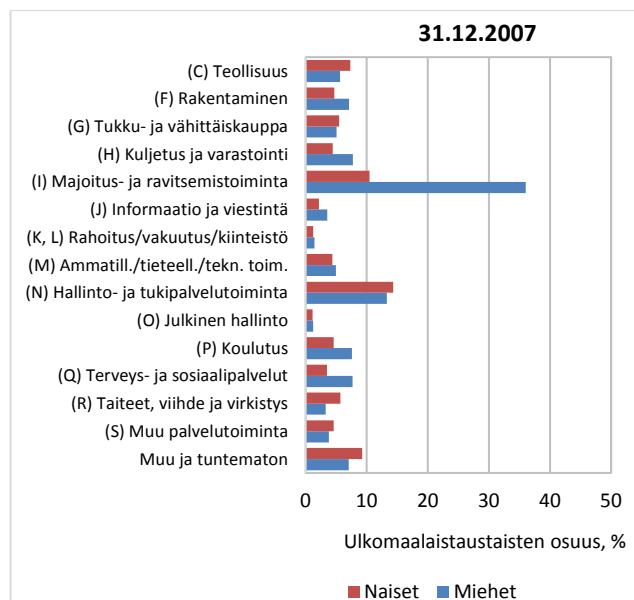
Työssäkäynnissä oli sukupuolten välisiä eroja (taulukko 2). Suomalaistaustaiset miehet jakaantuivat muita ryhmiä tasaisemmin eri toimialoille. Yleisin toimiala oli kauppa, jossa työskenteli 17 prosenttia miehistä. Suomalaistaustaisilla naisilla selvästi yleisin ala oli terveys- ja sosiaalipalvelut, jonka parissa toimi lähes joka neljäs nainen. Ulkomaalaistaustaisista miehistä 23 prosenttia oli työllistynyt rakentamisalalle ja naisista 28 prosenttia hallinto- ja tukipalvelujen toimialalle.

Taulukko 2. Työllisen työvoiman osuus (%) toimialalla työskentelevistä syntyperän ja sukupuolen mukaan Vantaalla 31.12.2015 (jokaisen ryhmän kolme yleisintä toimialaa on merkitty sinisellä)

Toimiala	Suomalaistaustaiset			Ulkomaalaistaustaiset		
	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset
Työlliset yhteensä (lkm)	87 130	42 901	44 229	13 244	7 452	5 792
Työlliset yhteensä (%)	100	100	100	100	100	100
(C) Teollisuus	8,7	12,1	5,4	7,2	7,6	6,5
(F) Rakentaminen	7,2	12,7	1,7	14,2	23,1	2,7
(G) Tukku- ja vähittäiskauppa; ajoneuvojen korjaus	15,7	16,6	14,9	11,0	9,9	12,5
(H) Kuljetus ja varastointi	9,2	13,5	4,9	10,4	15,2	4,2
(I) Majoitus- ja ravitsemistoiminta	3,6	2,1	5,1	9,4	9,6	9,1
(J) Informaatio ja viestintä	5,4	7,2	3,6	2,2	2,9	1,3
(K, L) Rahoitus-, vakuutus- ja kiinteistöalatoiminta	4,0	2,9	5,1	1,0	0,6	1,5
(M) Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	6,2	6,8	5,6	4,0	4,0	4,1
(N) Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	8,7	8,9	8,5	22,2	17,6	28,2
(O) Julkinen hallinto ja maanpuolustus	5,9	4,9	6,9	0,7	0,4	0,9
(P) Koulutus	4,7	2,9	6,5	2,7	1,9	3,7
(Q) Terveys- ja sosiaalipalvelut	13,5	2,9	23,8	8,8	2,5	16,8
(R) Taiteet, viihde ja virkistys	1,8	1,7	2,0	0,9	0,7	1,2
(S) Muu palvelutoiminta	3,0	1,8	4,1	2,6	1,1	4,5
(A, B, D, E, T, U, X) Muu ja tuntematon	2,3	2,9	1,8	2,8	2,8	2,8

Seuraavaksi tarkastellaan ulkomaalaistaustaisten osuutta kaikista alalla työskentelevistä. Vuonna 2015 ulkomaalaistaustaisten osuus oli korkein (28 %) majoitus- ravitsemistoiminnan sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminnan toimialoilla. Kolmantena tuli rakentaminen (23 %). Ulkomaalaistaustaisten miesten osuus oli suurin majoitus- ja ravitsemistoiminnassa: peräti 44 prosenttia alalla toimivista miehistä oli ulkomaalaistaustaisia. Naisten osuus oli suurin hallinto- ja tukipalvelutoiminnassa, 30 prosenttia. (Kuviot 5–6)

Kuviot 5–6. Ulkomaalaistaustaisten naisten ja miesten osuus kaikista toimialalla työskentelevistä naisista ja miehistä Vantaalla vuosina 2007 ja 2015 (31.12.)

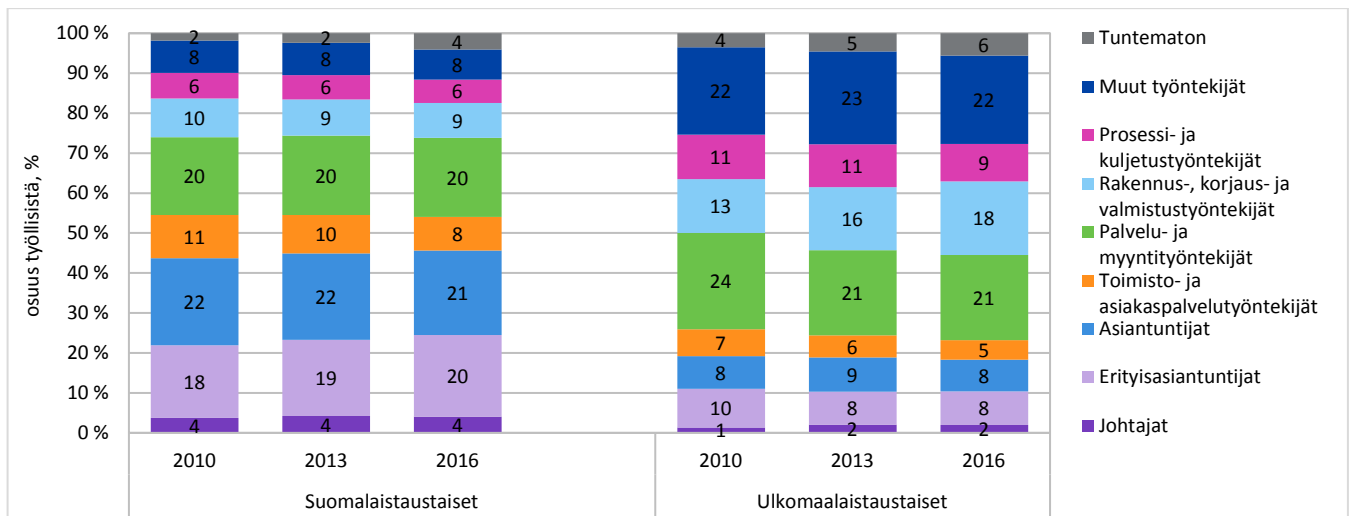
Kuten kuvioista 5–6 voi nähdä, ulkomaalaistaustaisen työvoiman osuus on kasvanut kaikilla toimialoilla vuodesta 2007 vuoteen 2015. Sekä miesten että naisten osuus on kasvanut eniten rakentamisen sekä hallinto- ja tukipalvelutoimintojen toimialoilla.

Suomalaistaustaisilla yleisin nimike myyjä, ulkomaalaistaustaisilla siivooja

Vantaalla asuvien työllisten yleisimmät ammattinimikkeet vuonna 2016 olivat myyjät (4 921), varastotyöntekijät (3 866), siivoojat (3 515), myyntiedustajat (2 533), sairaanhoitajat (2 338) ja lähihoitajat (2 328). Suomalaistaustaisilla siivooja oli yhdeksänneksi yleisin nimike, mutta muutoin lista oli järjestykseltään samanlainen kuin koko väestöllä. Ulkomaalaistaustaisilla lista oli varsin erilainen: selvästi yleisin nimike oli siivooja (1 930), jonka jälkeen tulivat talonrakentajat (1 065), varastotyöntekijät (598), ravintola- ja suurtaloustyöntekijät (578), myyjät (564) sekä linja-auton- ja raitiovaunukuljettajat (403).

Ammattiryhmien mukaan tarkasteltuna yleisimmät alat vuonna 2016 nousivat esiin selvästi (kuvio 7). Vantaalla asuvista suomalaistaustaisista työllisistä 60 prosenttia oli joko asiantuntijoita, erityisasiantuntijoita tai palvelu- ja myyntityöntekijöitä, kun taas ulkomaalaistaustaisista työllisistä 60 prosenttia oli joko palvelu- ja myyntityöntekijöitä, rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöitä tai muita työntekijöitä. Kuten kuvioista 7 voi havaita, jonkin verran muutosta ammattiluokissa on tapahtunut verrattuna vuoteen 2010. Esimerkiksi ulkomaalaistaustaisilla rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden osuus on kasvanut, kun taas palvelu- ja myyntityöntekijöiden osuus on laskenut.

Kuvio 7. Suomalais- ja ulkomaalaistaustainen työllinen työvoima ammattiluokituksen mukaan Vantaalla 2010–2016 (31.12.)

Vuoden 2017 joulukuussa ilmestyneessä tilastokatsauksessa, [Suomalais- ja ulkomaalaistaustaisen väestön pääasiallinen toiminta Vantaalla ja Helsingin seudulla 2000–2015](#), on käsitelty aihetta laajemmin. Katsauksessa on muun muassa tarkasteltu, miten henkilön syntymävaltio vaikuttaa työttömyyteen ja millaisia eroja on Vantaan, Helsingin, Espoon ja muun Helsingin seudun työllisyydessä ja työttömyydessä.

Liitetaulukko 1. 15–64-vuotiaiden vantaalaisten työllisyys- ja työttömyysasteet henkilön syntyperän mukaan vuosina 2000 ja 2010–2016 (31.12.)

TYÖLLISYYSASTE				TYÖTTÖMYYSASTE			
Vuosi	Väestö yhteensä	Suomalais-taustaiset	Ulkomaalais-taustaiset	Vuosi	Väestö yhteensä	Suomalais-taustaiset	Ulkomaalais-taustaiset
2000	73,3	74,4	48,3	2000	7,2	6,4	27,8
2010	71,0	72,8	56,3	2010	8,5	7,1	21,3
2011	71,8	73,7	57,5	2011	8,2	6,8	20,0
2012	71,6	73,7	57,8	2012	8,8	7,2	20,4
2013	70,6	73,1	56,2	2013	10,4	8,6	22,3
2014	69,7	72,5	54,6	2014	11,5	9,3	24,2
2015	69,1	72,3	53,4	2015	12,3	10,1	24,5
2016	69,3	72,7	54,5	2016	11,8	9,6	22,8

Käsitteet ja määritelmät

Syntyperältään ulkomaalaistaustainen

Ulkomaalaistaustaisia ovat henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Ulkomaalaistaustaisia ovat myös ulkomailla syntyneet henkilöt, joiden kummastakaan vanhemmasta ei ole tietoa Väestötietojärjestelmässä. Mikäli henkilön molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla, on hänen taustamaansa ensisijaisesti biologisen äidin syntymävaltio. Mikäli kummankaan vanhemman syntymävaltiosta ei ole tietoa, on syntymämaa ulkomailla syntyneiden oma syntymävaltio. Ulkomailta adoptoitujen lasten ottovanhemmat rinnastetaan biologisiksi vanhemmiksi ja jos heidän vanhempansa ovat Suomessa syntyneet, lapsi on suomalaistaustainen ja taustamaa on siis Suomi.

Pääasiallinen toiminta

15 vuotta täyttänyt väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan mukaan työvoimaan ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Työvoimaan kuuluvat jakautuvat edelleen työllisiin ja työttömiin. Työvoiman ulkopuolella olevat, ts. työvoimaan kuulumattomat, muodostuvat alle 15-vuotiaista, opiskelijoista, eläkeläisistä sekä muista työvoiman ulkopuolella olevista.

Työllisyysaste kuvaa työlliseen työvoimaan kuuluvien osuutta saman ikäisestä väestöstä. Tässä katsauksessa koko väestön työllisyysaste on laskettu 15–64-vuotiaiden työllisten prosenttiosuutena saman ikäisestä väestöstä.

Työttömyysaste on työttömien prosenttiosuus saman ikäisestä työvoimasta eli työllisistä ja työttömistä. Tässä katsauksessa koko väestön työttömyysaste on laskettu 15–64-vuotiaiden työttömien prosenttiosuutena saman ikäisestä työvoimasta.

Lähde: Tilastokeskus, pääkaupunkiseudun kuntien erillistilaus 2017